

Lukkede døre

(Det forbydes offentligt at gengive navn, stilling eller bopæl for nogen af de i dommen nævnte personer eller på anden måde at offentliggøre deres identitet)

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 12. november 2019

Sag BS-48699/2018-HJR
(2. afdeling)

A
(advokat Jesper Håkonsson, beskikket)

mod

B
(advokat Britt Reinwald, beskikket)

Yderligere part:
Barnet, C
(advokat Klaus Therkildsen, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Horsens den 13. september 2017 og af Vestre Landsrets 9. afdeling den 14. september 2018.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jon Stokholm, Vibeke Rønne, Henrik Waaben, Lars Apostoli og Kristian Korfits Nielsen.

Påstande

Parterne har gentaget deres påstande.

Anbringender

A har gentaget sine anbringender til støtte for, at B ikke skal anses som medmor til C. Hun har supplerende anført navnlig, at formålet med, at samtykkeerklæringen skal underskrives, er, at parterne af sundhedspersonalet forudgående

vejledes om deres retsstilling, således at de kan indrette sig i tillid hertil. Det må som forklaret lægges til grund, at de ikke modtog vejledning om deres retsstilling i forbindelse med underskrivelsen af samtykkeerklæringen på fertilitetsklinikken. Også af denne grund er betingelserne i børnelovens § 27 ikke opfyldt, og B kan derfor afregistreres som medmor.

B har tilsluttet sig As anbringender og har supplerende anført navnlig, at det bør tillægges betydning, at C ikke er biologisk knyttet til hende, og at afregistrering af hende som medmor vil forenkle hans familieforhold og dermed på sigt medføre en større ro omkring ham, hans udvikling og hans identitet. Hun har endvidere henvist til FN's børnekonventions artikel 3, stk. 1, hvorefter barnets tarv skal komme i første række, og til artikel 7, stk. 1, om ret til at kende sine forældre.

Advokat Klaus Therkildsen har på vegne af C gentaget sine anbringender og har supplerende anført navnlig, at det bedste for barnet er at have to juridiske forældre. Der er herved henvist til artikel 7 i FN's børnekonvention. Det forhold, at A og B eventuelt modtog mangelfuld rådgivning i processen, og at der måtte være indledt fertilitetsbehandling, inden samtykkeerklæringen blev underskrevet, samt at den konkrete sæddoner er en "åben donor", kan ikke ændre ved den bindende virkning af As og Bs samtykke til medmoderskabet.

Forklaringer

Til brug for Højesteret er der afgivet supplerende forklaring af B.

B har forklaret bl.a., at hun er 28 år. Hun lærte A at kende i ... 2014. De blev kærestere og besluttede at flytte sammen efter nogen tid. Det kan godt passe, at det var i ... 2016. De havde talt om at få et barn, inden beslutningen herom blev truffet. Det var en beslutning, de traf sammen. Ingen af dem havde på daværende tidspunkt andre børn.

De havde talt om at få et barn, allerede før de officielt flyttede sammen. Fertilitetsbehandlingen gik i gang, før de officielt flyttede sammen. Før behandlingen gik i gang, var de til en samtale hos As praktiserende læge. Hun var bare med for at finde ud af, hvad der foregik. Lægen var ikke videre grundig. Samtalen indebar i vidt omfang bare en henvisning til fertilitetsbehandling.

De var til møde på fertilitetsklinikken, kort før de i ... 2016 flyttede sammen. De deltog begge i den første samtale med en person, der vistnok var jordemoder. Det var ikke den samme jordemoder, de havde kontakt til gennem hele forløbet. Det afhang af, hvilken dag undersøgelsen foregik. Jordemoderen nævnte, at de skulle underskrive et stykke papir, og at de selv skulle have udfyldt det og have haft det med til klinikken, før behandlingerne gik i gang. Hun husker ikke, om det var medmoderskabserklæringen, men det var noget i den retning. De havde fået opfattelsen af, at de først skulle udfylde papiret, når de kom til klinikken.

Det var noget, de selv skulle udfylde, og det skulle underskrives af viterlighedsvidner.

Så vidt hun husker, blev erklæringen ikke gennemgået, og der var ingen, der fortalte dem, hvad det betød at blive medmor. De gik selv hjem og fandt erklæringen. De undersøgte ikke nærmere, hvad der lå i at være medmor, da de tænkte, at det ikke var anderledes end med mænd, der får et barn.

Hun husker ikke, hvordan de fandt samtykkeblanketten. De udfyldte den sammen uden nærmere undersøgelser. De læste blanketten, men der stod ikke noget særligt i den med hensyn til, hvad det betød at skrive under. Hun husker ikke, om de drøftede spørgsmålet om donorvalg – en ukendt åben donor – med jordmoderen. De havde hjemmefra bestemt, at det skulle være en ukendt åben donor. De havde læst om de forskellige former for donorer og besluttet på forhånd, hvordan det skulle være. De havde valgt såvel donoren som donorformen hjemmefra ud fra oplysningerne på fertilitetsklinikens hjemmeside. De traf et bevidst valg om en ukendt åben donor, fordi de mente, at det ville være et egoistisk valg, hvis de ikke gav barnet mulighed for selv at bestemme, hvis han på et senere tidspunkt i livet ønskede at finde ud af, hvor han kom fra. De var ikke blevet vejledt om de forskellige donorformer, men havde selv sat sig ind i det.

Fertilitetsbehandlingen med de forudgående undersøgelser af bl.a. As ægløsning og den første behandling med befrugtning af æg gik i gang, før de havde underskrevet samtykkeblanketten, men behandlingen resulterede ikke i en graviditet. Fertilitetsbehandlingen strakte sig over nogen tid, og det var først ved enten tredje eller fjerde forsøg, at A blev gravid. Da den behandling, der førte til en graviditet, blev udført, var samtykkeblanketten underskrevet. Hun husker ikke, om der blev fulgt op på, om blanketten blev afleveret. Hun var med til alle inseminationerne, men på grund af sit arbejde deltog hun ikke i andre undersøgelser. Det var hendes eget ønske at være med til mest muligt. Det var ikke noget, der blev stillet krav om. Hun husker ikke, om der senere i forløbet blev talt om blanketten og betydningen af samtykket.

Hun kunne på grund af sit arbejde ikke følge med til alle jordmoderbesøg, og det var heller ikke nødvendigt, så derfor tog A selv af sted. Hun arbejder som ... og har lange vagter på 11-12 timer, og det er hendes chef, der siger til og fra i forhold til, hvornår hun kan holde fri. Hun og A boede sammen under hele graviditeten. Der var nogle regler om, at man skulle blive boende sammen i et vist tidsrum for, at man kunne opnå fertilitetsbehandling og blive forældre sammen. Det havde de selv læst sig frem til. Der var ingen, der spurgte ind til, at de først var flyttet sammen i ... 2016. Hun og A var kun samlevende og blev ikke gift.

I forbindelse med fødslen boede de stadig sammen. Hun var med til fødslen og blev medindlagt, som den anden forælder nu kan blive det. De var indlagt i fem dage efter fødslen. A havde det ikke særlig godt. Det var en hård fødsel at komme igennem. Hun forsøgte at hjælpe med pasningen af C. De fik god hjælp fra personalet på barselsafsnittet, der tog sig godt af dem. Der var et stykke papir om, at hun inden for få dage skulle vedkende sig at være forælder. Hun husker ikke, hvordan de fik det. De fandt ud af, at det skulle udfyldes, og det gjorde de, hvorefter hun afleverede det på kirkekontoret. De blev ikke vejledt om betydningen af, at hun underskrev denne blanket. De boede sammen i 2-2½ måned, efter at de var blevet udskrevet fra sygehuset.

En måned efter Cs fødsel ophævede hun og A deres samliv, men de havde stadig adresse sammen, fordi hun skulle finde noget andet at bo i.

De kontaktede Statsforvaltningen i ... 2017, fordi der på hjemmesiden stod noget om en fortrydelsesret. De skrev for at undersøge, om de kunne bruge fortrydelsesretten. Hun skrev, at hun ønskede at frasige sig C, fordi hendes og As samarbejde ikke fungerede. Det var hun og A enige om. De havde talt grundigt om det forinden, fordi det ville være bedst for C i hans videre liv. Hun havde ikke på det tidspunkt knyttet bånd til C, og det var A, der ammede ham. Derfor tænkte de, at det var bedst, at hun frasagde sig at være medmor. De fandt selv indsigelsesblanketten på hjemmesiden, og der var ikke nogen, der vejledte dem. Da Statsforvaltningen ikke umiddelbart ville godkende, at hun fraskrev sig medmoderskabet, fortsatte hun og A med at have det på den måde, at hun ikke havde kontakt til C, og hun har ikke set ham siden. De har reelt handlet som om, at medmoderskabet er ophævet. Når der i landsrettens dom står, at hun har forklaret, at hendes dør står åben for C, hvis han vil opsøge hende, er det forkert og beror formentlig på en misforståelse. Hun ønsker ikke, at der er kontakt – heller ikke i fremtiden – uanset årsagen. Hvis der sker A noget, synes hun, at det er As familie, der skal tage vare på C, da de er hans biologiske familie. Hun har ikke samvær med C og har heller ikke søgt om det. Hun og A har indgået en aftale om, at A ikke kræver børnebidrag, hvis hun lader være med at kræve samvær. Den aftale har de begge overholdt. A fik den fulde forældremyndighed over C, da de gik fra hinanden, og der er ikke noget, hun skal involveres i. Hun og A har fortsat ingen kontakt til hinanden.

Det kan godt passe, at hun i landsretten forklarede, at hun ikke mindes, at de drøftede, hvad det indebar at underskrive erklæringen, men det er nok blevet sagt, at underskrivelsen havde samme bindende virkning, som når en mand underskriver og erklærer, at han er barnets far. I dag har hun svært ved at huske det, fordi det med tiden er blevet uklart. Hun holder dog fast ved, at det må have været sådan, det var. Der sad ikke nogen med erklæringen foran hende på mødet og sagde, at hvis du underskriver, sker der det og det. Hun har en idé om, at det blev nævnt af en af lægerne, uden at hun kan huske det præcist. Hun er ikke sikker på, at det er blevet sagt.

Højesterets begrundelse og resultat

Af de grunde, der er anført af landsretten, og da det, som A og B har anført for Højesteret, ikke kan føre til et andet resultat, stadfæster Højesteret landsrettens dom.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens dom stadfæstes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger for Højesteret til nogen anden part eller til statskassen.